

3.4 Shrnutí

Počet podniků, které uplatnily daňový odpočet na výzkum a vývoj

- V roce 2024 si daňový odpočet na výzkum a vývoj (dále jen VaV) za rok 2023 uplatnilo v Česku **731 soukromých podniků**. Jedná se o nejnižší počet od roku 2010.
- Z hlediska **vlastnictví** soukromých firem, které si za rok 2023 uplatnily daňový odpočet na VaV převažovaly domácí firmy (72 %; 523 subjektů) nad firmami pod zahraniční kontrolou (28 %; 208 subjektů). Tento poměr částečně odráží strukturu firem provádějících VaV podle vlastnictví. V rámci struktury **podle velikosti firem**, za rok 2023 uplatnilo daňový odpočet na VaV 289 (40 %) malých, 239 (33 %) středních a 203 (28 %) velkých firem. Podle **převažující ekonomické činnosti (odvětví)** využívají daňový odpočet na VaV nejvíce firmy ve zpracovatelském průmyslu. V roce 2023 tuto možnost využilo 416 z nich.

Daňová podpora VaV

- Celková částka odečtených nákladů na realizaci projektů VaV v rámci daňových přiznání za rok 2023 činila 14,4 mld. Kč. Při daňové sazbě 19 % tak soukromé firmy díky této nepřímé veřejné podpoře VaV **ušetřily 2,7 mld. Kč – ukazatel daňová podpora VaV**.
- Dvě třetiny z daňové podpory VaV za rok připadlo na **podniky pod zahraniční kontrolou**. Z hlediska **velikosti firem**, tři čtvrtiny (2,1 mld. Kč) získaly velké podniky s 250 a více zaměstnanci. 35 % (1,0 mld. Kč) z této daňové podpory připadlo na podniky se sídlem v Praze.
- Daňová podpora výzkumu a vývoje ve výši 2,7 mld. Kč v roce 2023 **činila 3,1 % celkových výdajů za VaV v soukromých firmách**. Pro srovnání v roce 2015 dosáhl tento podílový ukazatel 5,6 %.
- Za rok 2023 vybral stát kvůli výše uvedeným daňovým odpočtům na VaV na dani z příjmu právnických osob o 2,7 mld. Kč méně, což se rovnalo 0,90 % z celkového inkasa daně z příjmu právnických osob v tomto roce. V porovnání s celkovými výdaji státního rozpočtu (2 203 mld. Kč za rok 2023) se daňová podpora VaV ve stejném roce rovnala 0,12 %. Meziročně se oba tyto podílové ukazatele snížily.

Celková přímá a nepřímá veřejná podpora VaV v podnicích

- Ať už **přímou či nepřímou veřejnou podporu** pro své výzkumné a vývojové aktivity využilo v roce 2023 v Česku celkem **2 003 firem**. Kromě výše zmíněných 731 firem, které využily daňový odpočet na VaV, 1 424 soukromých podniků ve stejném roce získalo přímou podporu z veřejných zdrojů prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu či ze zdrojů EU. Jak přímo, tak nepřímou veřejnou podporu VaV využilo 152 firem.
- Soukromé podniky získaly v roce 2023 prostřednictvím **přímé či daňové veřejné podpory na VaV celkem 8,7 mld. Kč**. Skrze dotace ze státního rozpočtu získaly 3,4 mld. Kč, ze zdrojů EU 2,6 mld. Kč. Díky uplatněným a uznaným daňovým odpočtům na VaV ušetřily výše zmíněných 2,7 mld. Kč.

Daňová podpora VaV v zemích EU a OECD

- Z členských zemí EU získávají nejvyšší absolutní částku daňové podpory VaV dlouhodobě podniky ve Francii. V roce 2021 díky této nepřímé veřejné podpoře VaV ušetřily francouzské podniky 7,1 mld. EUR. S výrazným odstupem pak následovalo Španělsko s 1,9 mld. EUR (v roce 2022), Nizozemsko a Belgie shodně s 1,3 mld. EUR (v roce 2022) ušetřenými díky daňové podpoře VaV. Při přepočtu pomocí parity kupní síly, vůbec nejvyšší částku této podpory vykazala Čína (69,8 mld. USD v PPS v roce 2022) následovaná Spojenými státy (31,9 mld. USD v PPS v roce 2021), které vydaly o 8 mld. USD v PPS více, než získaly pomocí daňové podpory VaV v roce 2021 podniky v souhrnu za všechny státy EU. V roce 2022 dosáhla **v Česku** daňová podpora VaV, při přepočtu pomocí směnného kurzu **127 mil. EUR** a při přepočtu pomocí **PPP, 277 mil. USD**.